

Nazwa przedmiotu			
MECHANIKA PĘKANIA MATERIAŁÓW <i>Fracture Mechanics of Materials</i>			
Kierunek: Inżynieria materiałowa			Kod przedmiotu: IM. KK.C3.55
Rodzaj przedmiotu: Kierunkowy obowiązkowy	Poziom studiów: studia II stopnia	forma studiów: studia stacjonarne	Rok: I Semestr: I
Rodzaj zajęć: Wyk. Lab. Ćw.	Liczba godzin/tydzień: 2W, 1L, 1ĆW		Liczba punktów: 5 ECTS

PRZEWODNIK PO PRZEDMIOCIE

I KARTA PRZEDMIOTU

CEL PRZEDMIOTU

- C1. Przekazanie studentom podstawowej wiedzy z zakresu praw mechaniki pękania materiałów;
 C2. Zapoznanie studentów z metodami badań podstawowych własności odporności na pękanie;
 C3. Przekazanie studentom wiedzy z zakresu zasad w doskonaleniu procesów wytwarzania pod kątem zwiększenia odporności na pękanie materiałów.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

1. Wiedza z zakresu matematyki, mechaniki oraz fizyki,
2. Znajomość zasad bezpieczeństwa pracy przy użytkowaniu maszyn i urządzeń technologicznych,
3. Umiejętność obsługi podstawowych narzędzi pomiarowych,
4. Umiejętność doboru metod pomiarowych,
5. Umiejętność wykonywania działań matematycznych do rozwiązywania postawionych zadań,
6. Umiejętność korzystania z różnych źródeł informacji w tym z instrukcji i dokumentacji technicznej,
7. Umiejętności pracy samodzielnej i w grupie,
8. Umiejętności prawidłowej interpretacji i prezentacji własnych działań.

EFEKTY KSZTAŁCENIA

- EK 1 – posiada wiedzę teoretyczną z zakresu praw mechaniki pękania materiałów,
 EK 2 – zna pojęcia mechaniki technicznej, metaloznawstwa oraz obróbki cieplnej,
 EK 3 – zna i potrafi wyznaczyć odporność na pękanie materiałów metodami mechaniki pękania,
 EK 4 – zna zasady w doskonaleniu procesów wytwarzania pod kątem zwiększenia ich odporności na pękanie,
 EK 5 – potrafi przygotować sprawozdanie z przebiegu realizacji ćwiczeń.

TREŚCI PROGRAMOWE

Forma zajęć – WYKŁADY	Liczba godzin
W 1,2 – Wprowadzenie i podstawowe pojęcia w mechanice pękania:	4
W 3,4 – Wprowadzenie do rozwiniętej teorii sprężystości: Warunki równowagi wewnętrznej. Pojęcie płaskiego stanu naprężeń. Relacje przemieszczeń i odkształceń. Teoria zgodności odkształceń. Funkcje naprężeń Airy’ego. Spiętrzanie naprężeń przez otwór kołowy. Spiętrzanie naprężeń przez otwór eliptyczny.	4
W 5,6 – Liniowo-sprężysta mechanika pękania:	4
W 7,8 – Sprężysto-plastyczna mechanika pękania:	4
W 9,10 – Energetyczne podstawy rozwoju szczelin.	4
W 11,12 – Zmęczeniowy rozwój szczelin.	4

W 13,14 – Mechanizmy pękania rzeczywistych materiałów: Mechanizmy rozwoju szczelin. Podstawy fraktografii. Wpływ mikrostruktury materiału na proces pękania. Wpływ czynników środowiskowych na szybkość rozwoju szczelin.	4
W 15 – Przykłady zastosowań mechaniki pękania w analizie przyczyn awarii konstrukcji.	2
Forma zajęć – LABORATORIUM	Liczba godzin
L 1,2 – Doświadczalne wyznaczanie szybkości rozwoju szczeliny „ da/dN ”.	2
L 3-5 – Wyznaczanie współczynnika intensywności naprężeń K_{IC} .	3
L 6, 7 – Wyznaczanie rozwarcia krytycznego wierzchołka szczeliny COD .	2
L 8-10 – Badania oporu pękania metodą całki J (metoda wielu próbek).	3
L 11-14 – Dynamiczne metody badania oporu pękania.	4
L 15 – Test zaliczeniowy.	1
Forma zajęć – ĆWICZENIA	Liczba godzin
ĆW 1,2 – Koło Mohre’a.	2
ĆW 3,4 – Przeliczenie jednostek.	2
ĆW 5,6,7,8,9,10,11,12,13,14 – Analityczne rozwiązywanie zadań z zakresu mechaniki pękania materiałów	10
ĆW 15 – Test zaliczeniowy.	1

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1. – wykład z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych, folie
2. – maszyna wytrzymałościowa MTS z kompletem czujników pomiarowych
3. – narzędzia pomiarowe
4. – mikroskop warsztatowy
5. – instrukcje do wykonania ćwiczeń laboratoryjnych
6. – skaningowy mikroskop elektronowy

SPOSOBY OCENY (F – FORMUJĄCA, P – PODSUMOWUJĄCA)

F1. – ocena przygotowania do ćwiczeń laboratoryjnych
F2. – ocena umiejętności stosowania zdobytej wiedzy podczas wykonywania ćwiczeń
F3. – ocena sprawozdań z realizacji ćwiczeń objętych programem nauczania
F4. – ocena aktywności podczas zajęć
P1. – ocena umiejętności rozwiązywania postawionych problemów oraz sposobu prezentacji uzyskanych wyników – zaliczenie na ocenę*
P2. – ocena opanowania materiału nauczania będącego przedmiotem wykładu - zaliczenie na ocenę*

*) warunkiem uzyskania zaliczenia jest otrzymanie pozytywnych ocen ze wszystkich ćwiczeń laboratoryjnych,

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z prowadzącym	30W 15L 15ĆW → 60h
Zapoznanie się ze wskazaną literaturą	20 h
Przygotowanie do ćwiczeń laboratoryjnych	15 h
Przygotowanie do ćwiczeń analitycznych	15 h
Wykonanie sprawozdań z realizacji ćwiczeń laboratoryjnych (czas poza zajęciami laboratoryjnymi)	20 h
Przygotowanie do zaliczenia przedmiotu	20 h
Suma	Σ 150 h
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	5 ECTS

LITERATURA PODSTAWOWA I UZUPEŁNIAJĄCA

1. Z. L. Kowalewski: Współczesne badania wytrzymałościowe. Wyd. Biuro Gamma, Warszawa 2008.
2. S. Wolny: Wytrzymałość materiałów. Część IV-Ćwiczenia laboratoryjne. Wyd. AGH, Kraków 2005.
3. J. German, M. Biel-Gołaska: Podstawy i zastosowanie mechaniki pękania w zagadnieniach inżynierskich. Instytut Odlewnictwa, Kraków 2004.
4. J. A. Bochenek: Elementy mechaniki pękania - Część I. Wyd. Politechnika Częstochowska 1998.
5. A. Neimitz: Mechanika pękania, PWN Warszawa 1998.
6. M. Blicharski: Wstęp do inżynierii materiałowej, WNT Warszawa 1998.
7. L. Gołaski: Doświadczalne metody w mechanice pękania, Wyd. Politechnika Świętokrzyska. 1990.
8. S. Kocańda: Zmęczeniowe pękanie materiałów, WNT 1983.

PROWADZĄCY PRZEDMIOT (IMIE, NAZWISKO, ADRES E-MAIL)

I. dr hab. inż. Grzegorz Golański grisza@wip.pcz.pl
--

MACIERZ REALIZACJI EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Efekt kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla kierunku Inżynieria Materiałowa	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W01, K_W11	C1	W 3-10 ĆW 1-4	1	P2
EK2	K_W08,K_W10,K_W11	C1	W 1, 2, 13-15 ĆW 1,2	1	P2
EK3	K_W07, K_W11, K_U32,	C2	W 5-10 L 3-10	2-4	F1 F2 F4 P2
EK4	K_W08,K_W11, K_U32	C3	W 11-15 L 1, 2, 11-14 ĆW 5-14	1,7	P2 F2
EK5	K_U03, K_U04, K_U08	C1,C2,C3	L 1-14	5,6	F1 F2 F3 P1

II. FORMY OCENY – SZCZEGÓŁY

	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 4	Na ocenę 5
Efekt 1 Student opanował wiedzę z zakresu praw mechaniki pęknięcia, zna pojęcia mechaniki technicznej, metaloznawstwa oraz obróbki cieplnej	Student nie opanował podstawowej wiedzy z zakresu praw mechaniki pęknięcia, nie zna podstawowych pojęć mechaniki technicznej, metaloznawstwa oraz obróbki cieplnej	Student częściowo opanował wiedzę z zakresu praw mechaniki pęknięcia, zna podstawowe pojęcia mechaniki technicznej, metaloznawstwa oraz obróbki cieplnej	Student opanował wiedzę z zakresu praw mechaniki pęknięcia, zna dobrze pojęcia mechaniki technicznej, metaloznawstwa oraz obróbki cieplnej	Student bardzo dobrze opanował wiedzę z zakresu materiału objętego programem nauczania, samodzielnie zdobywa i poszerza wiedzę wykorzystując różne źródła
Efekt 2 Student zna i potrafi wyznaczyć odporność na pęknięcie materiałów metodami mechaniki pęknięcia	Student nie zna i nie potrafi wyznaczyć odporności na pęknięcie materiałów z wykorzystaniem metod mechaniki pęknięcia, nawet z pomocą prowadzącego	Student nie potrafi wykorzystać zdobytej wiedzy, zadania wynikające z realizacji ćwiczeń wykonuje z pomocą prowadzącego	Student poprawnie wykorzystuje wiedzę oraz samodzielnie rozwiązuje problemy wynikające w trakcie realizacji ćwiczeń	Student potrafi dokonać wyboru metody badawczej do badań podstawowych własności odporności na pęknięcie, potrafi dokonać oceny oraz uzasadnić trafność przyjętych założeń
Efekt 3 Student opanował wiedzę z zakresu zasad w doskonaleniu procesów wytwarzania pod kątem zwiększenia odporności na pęknięcie materiałów	Student nie zna zasad w doskonaleniu procesów wytwarzania pod kątem zwiększenia odporności na pęknięcie materiałów	Student częściowo opanował wiedzę z zakresu zasad w doskonaleniu procesów wytwarzania pod kątem zwiększenia odporności na pęknięcie materiałów	Student opanował wiedzę z zakresu zasad w doskonaleniu procesów wytwarzania pod kątem zwiększenia odporności na pęknięcie materiałów	Student potrafi wykorzystać zasady w doskonaleniu procesów wytwarzania pod kątem zwiększenia odporności na pęknięcie materiałów, uzasadnić trafność przyjętych założeń
Efekt 4 Student potrafi efektywnie prezentować i dyskutować wyniki własnych działań	Student nie potrafi opracować sprawozdania, nie potrafi zaprezentować wyników swoich badań	Student wykonał sprawozdanie z realizowanego ćwiczenia, ale nie potrafi dokonać interpretacji oraz analizy wyników własnych badań	Student wykonał sprawozdanie z realizowanego ćwiczenia, potrafi prezentować wyniki swojej pracy oraz dokonuje ich analizy	Student wykonał sprawozdanie z realizowanego ćwiczenia, potrafi w sposób zrozumiały prezentować oraz dyskutować osiągnięte wyniki

III. INNE PRZYDATNE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

1. Wszelkie informacje dla studentów kierunku Inżynieria Materiałowa wraz z:

- programem studiów,
- instrukcjami do wybranych ćwiczeń laboratoryjnych,
- harmonogramem odbywania zajęć

dostępne są na tablicy informacyjnej oraz stronie internetowej kierunku Inżynieria Materiałowa:

www.inzynieriamaterialowa.pl

2. Rozkład konsultacji jest dostępny na stronie internetowej Instytutu Inżynierii Materiałowej: www.inzynieriamaterialowa.pl, na tabliczkach informacyjnych umieszczanych na drzwiach gabinetów pracowników oraz w sekretariacie Instytutu. Informacje na temat godzin konsultacji przekazywane są także bezpośrednio na zajęciach.